T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/583
KARAR NO : 2021/660
KARAR TR : 27/12/2021

ÖZET: Trafik kazasından kaynaklanan ve İcra ve İflas Kanunu'nun 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Sompo Sigorta A.Ş.
Vekili : Av.İ. Ç.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. A. Y., Av.B. D.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili şirkete sigortalı 41 ... 450 plakalı aracın 30/07/2018 tarihinde yol üzerinde bulunan cisme çarpması sonucu araçta maddi hasar meydana geldiğini; davalının yolun bakım ve temizliğinden sorumlu olduğunu, bu yükümlülüğünü yerine getirmediğinden, kaza nedeniyle oluşan zarardan sorumlu bulunduğunu; sigortalı araçta oluşan hasar nedeniyle müvekkil şirketçe 3.311,59 TL tazminat ödendiğini; ödenen tazminatın davalının % 75 kusuruna isabet eden 2.483,69 TL'sinin rücuan tahsili amacıyla davalı aleyhine İstanbul 13. İcra Müdürlüğünün E.2018/40563 sayılı dosyası ile ilamsız icra takibine girişildiğini; davalının takibe, borca ve ferilerine itiraz ettiğini;itirazın haksız ve dayanaksız olduğunu ifade ederek; fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı kalmak kaydıyla; davalının takibe yapmış olduğu tüm itirazlarını reddi ile takibin devamına;asıl alacağa takip tarihinden itibaren yasal faiz işletilmesine; davalının %20'den aşağı olmamak üzere icra inkar tazminatına mahkum edilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **İstanbul 27. Asliye Hukuk Mahkemesi 28/01/2020 tarihli ve E.2019/153, K.2020/33 sayılı kararı ile,** davanın HMK'nun 114/1-b maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığı gerekçesiyle, HMK'nun 115/2 maddesi gereğince dava şartı yokluğundan usulden reddine karar vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

> *"Dava kasko sigortasından kaynaklı ödenen bedelin rücuen tahsili istemine ilişkindir.*
> *Davacı, davalı Karayolları Genel Müdürlüğü'nü hizmet kusuru nedeniyle dava etmiştir. Davalı Karayolları Genel Müdürlüğü bir kamu kurumu niteliğinde olup eylem ve işlemleri de kamusal nitelik taşımaktadır. Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan idareler, kamu hizmeti sırasında verdikleri zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi değildirler. Kamu tüzel kişilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerin kullanılması sırasında oluşan zararlar, niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar olup, bu zararların tazmini amacıyla hizmet kusurlarına dayalı olarak İdari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 2. maddesi hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikame edilmesi gerekmektedir. Görevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteliğindedir. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece kendiliğinden (re'sen) dikkate alınması zorunludur. Açıklanan nedenlerle mahkememizce, davanın HMK 114/l-b. maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından HMK 115/2. maddesi gereğince dava şartı yokluğundan usulden reddine karar verilmesi gerekmiştir.(Aynı yönde Yargıtay 17. H.D.'nin 09/04/2019 gün 2016/10474 Esas 2019/4373 Karar sayılı ilamı ve 01/10/2018 gün 2018/3888 Esas 2018/8430 Karar sayılı ilamı)"*

3. İstinaf yoluna başvurulması üzerine İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 40. Hukuk Dairesi 14/01/2021 tarihli ve Dosya No.2020/2567, K.2021/22 sayılı kararı ile, davacı vekilinin istinaf dilekçesinin HMK'nın 352/1-b maddesi uyarınca reddine kesin olarak karar vermiş ve görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

4. Davacı vekili bu kez, trafik kazası neticesinde doğan zararın sigortalıya ödenmesi sebebiyle, 2.483,69 TL alacağın ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **İstanbul 11. İdare Mahkemesi 30/04/2021 tarihli ve E.2021/393, K.2021/462 sayılı kararı ile,**

davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 110. maddesinin birinci fıkrasında; işleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davalarının, adli yargıda görüleceği hükme bağlanmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesinin anılan hükmünün iptali istemiyle yapılan başvuruyu Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddeden. Anayasa Mahkemesinin 08/12/2011 tarih ve E:20H/124, K:2011/160 sayılı kararında; "2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesinin birinci fıkrasında, bu Kanun'dan doğan sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceği öngörülmektedir. İtiraz başvurusunda bulunan mahkeme ise idare mahkemesi olup davaya bakmakta görevli ve yetkili mahkeme değildir." yolundaki gerekçesi de dikkate alındığında, anılan yasada yer alan görev kuralının idarelerin hizmet kusurundan kaynaklanan davaları da kapsadığının kabulü zorunludur.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 26/11/2018 tarih ve E:2018/801, K:2018/792 sayılı kararı ile de; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesi çerçevesinde, bahsi geçen kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu, meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği yolunda karar verilmiş olup, daha sonra verilen kararlar da aynı mahiyettedir.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, davacı sigorta şirketince kasko sigorta poliçesi kapsamında sigortalı olan 41 FR 450 plakalı aracın 30/07/2018 tarihinde yol üzerinde bulunan cisme çarpması sonucu meydana gelen kaza neticesinde araçta oluşan hasarda idarenin hizmet kusuru bulunduğundan bahisle sigortalısına ödediği 2.483,69-TL maddi zararın ödeme tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte davalı idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda; yukarıda aktarılan ve kesin olan Uyuşmazlık Mahkemesi kararları ve 2918 sayılı Yasanın 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde, 2918 sayılı kanun kapsamındaki sorumluluk çerçevesinde meydana geldiği belirtilen zararın tazmini istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun *"İlamsız takip"* başlıklı Üçüncü Bap, 42-49. maddelerinde takip yöntemleri gösterilmiş; değişik 58. maddesinde, takip talebinin icra dairesine yazı ile veya sözlü olarak veya elektronik ortamda yapılacağına işaret edilmiş, değişik 60. maddesine göre, takip talebi üzerine icra müdürünce ödeme emri düzenleneceği ve 62-65. maddelerde itiraza ilişkin hükümlere yer verilmiş olup, değişik 66. maddede, süresi içinde yapılan itirazın takibi durduracağı kurala bağlanmıştır.

7. Aynı Kanun'un 67. maddesi şöyledir:

"Takip talebine itiraz edilen alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebilir.

Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu, takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı, diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükmolunan şeyin tahammülüne göre, red veya hükmolunan meblağın yüzde kırkından aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkûm edilir.

İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükmolunması kötü niyetin sübutuna bağlıdır.

Birinci fıkrada yazılı itirazın iptali süresini geçiren alacaklının umumi hükümler dairesinde alacağını dava etmek hakkı saklıdır"

8. Anılan Kanun'un değişik 1. maddesinin birinci fıkrasında, *"Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur"* denilmektedir.

9. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı"* başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a)İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b)İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c)Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

10. Davacı vekili adli ve idari yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, ÜyelerBirol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/12/2021 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre olumsuz görev uyuşmazlığı bulunduğunun ileri sürülebilmesi için davanın *"tarafları, konusu ve sebebinin aynı"* olması koşulunun öngörülmüş bulunması karşısında; adli yargı yerinde aynı somut olay nedeniyle borçlunun itirazının iptali ile takibin devamına karar verilmesi istemiyle; buna karşılık idari yargı yerinde tam yargı davası açılmış ise de; ikinci davanın, ilk davada verilen karar doğrultusunda oluşturulduğu ve *"itirazın iptali ile takibin devamı"* istemi yönünden görev uyuşmazlığının doğduğu kanaatine varıldığından ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esası incelenmelidir.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasındaki yolda meydana gelen trafik kazası sebebiyle oluşan hasar bedelinin tahsili amacıyla yürütülen icra takibine yapılan itirazın iptali istemiyle açılmıştır.

14. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, itiraz nedeniyle takibin durması üzerine alacaklıya, itirazın iptali için 2004 sayılı Kanun'da iki yola başvurma olanağı tanınmış olup, bunlardan birincisi, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak, İkincisi ise 68, ek 68/a ve ek 68/b maddelerine göre tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını istemektir. İncelenen uyuşmazlıkta alacaklı konumundaki davacı tarafından, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak suretiyle itirazın iptali davası açılmıştır.

15. Yukarıda hükmü yazılı 67. maddede sözü edilen mahkeme ile icra dairesinin bulunduğu yargı çevresi bakımından bağlı olduğu asliye mahkemesinin anlaşılması ve takip hukukuna özgü bulunan itirazın iptali davasının adli yargı yerinde görülmesi gerektiği açıktır.

16. Bu duruma göre, İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır. Kaldı ki davanın idarenin hizmet kusuru sonucu oluşan trafik kazasından kaynaklanan rücuan tazminat davası olarak kabulü halinde de, Uyuşmazlık Mahkemesinin yerleşik içtihatları gereği 2918 sayılı Kanun uyarınca açılan her türlü sorumluluk davalarında adli yargı görevlidir.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; İstanbul 27. Asliye Hukuk Mahkemesinin 28/01/2020 tarihli ve E.2019/153, K.2020/33 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 27. Asliye Hukuk Mahkemesinin 28/01/2020 tarihli ve E.2019/153, K.2020/33 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/12/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Birol SONER	Nilgün TAŞ	Doğan AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN